

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

«Το φαινόμενο της αστυφιλίας»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	5
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	13

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος

Το φαινόμενο της αστυφιλίας

Δημιουργός

Κωνσταντίνος Πέτρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

Το φαινόμενο της αστυφιλίας, Ενότητα 2 του βιβλίου της *Γλώσσας*

Τάξη

Στ' Δημοτικού, αλλά και σε άλλες τάξεις του Δημοτικού.

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 10-13 διδακτικές ώρες

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

(Με μια ματιά)

Διερεύνηση του φαινομένου της αστυφιλίας και της συνακόλουθης αστικοποίησης, με αναζήτηση των λόγων της εμφάνισής του, και ανάλυση των επιπτώσεών του στο ευρύτερο ανθρωπογενές περιβάλλον, βασιζόμενη στην έρευνα στο διαδίκτυο με ταυτόχρονη παροχή ευκαιριών για παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η έννοια της 'αστυφιλίας' συναντάται από τους μαθητές για πρώτη φορά στην Ε' Τάξη, στο πλαίσιο του μαθήματος της *Γεωγραφίας*. Όμως ήδη από την Α' Τάξη οι μαθητές έχουν μάθει ότι ο μισός πληθυσμός της Ελλάδας ζει στην Αθήνα, ότι η ζωή στα αστικά κέντρα έχει γίνει ανυπόφορη και, το βασικότερο, ότι έχει ερημώσει η ελληνική ύπαιθρος. Το 70% περίπου των μαθητών της Ελλάδας έχει ήδη βιώσει τα

προβλήματα της υπερσυγκέντρωσης πληθυσμού, ενώ σχεδόν όλοι καθημερινά ακούν για τα θετικά της υπαίθρου και το πόσο ωραίο είναι να ζει κανείς εκεί.

Επίσης πολλοί μαθητές, λόγω τόσο τηλεόρασης, όσο και Η/Υ, έχουν διευρύνει το επίπεδο γνώσεών τους και μάλιστα με έντονα εποπτικό τρόπο. Το γεγονός αυτό όμως δεν αρκεί για να εντάξουν αρκετές γνώσεις από αυτές σε ένα άλλο πλαίσιο, με μία άλλη οπτική διάσταση, συνδέοντάς την με δεξιότητες γραμματισμών, ιδιαίτερα των νέων, που προκύπτουν από την ενασχόλησή τους με τις ΤΠΕ. Ο σκοπός που προέχει είναι να κατανοήσουν οι μαθητές την έννοια της αστυφιλίας υπό το πρίσμα νέων και διαφορετικών διδακτικών προσεγγίσεων.

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Αφετηρία: Η αφορμή δίνεται από τη γελοιογραφία του ΚΥΡ που υπάρχει στο Τετράδιο Εργασιών, τ. Α΄, σ. 51, όπου παρουσιάζονται οι άνθρωποι να συρρέουν στην πόλη, με τα πουλιά παράλληλα να την εγκαταλείπουν. Επίσης, στην Ε΄ Τάξη οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τη ζωή στην πόλη, όπως αυτή παρουσιάζεται στην Ενότητα 2 του Βιβλίου της *Γλώσσας* και βέβαια είδαν την εξέλιξη του πληθυσμού στην Ελλάδα και γνώρισαν τις έννοιες ‘αστυφιλία’ και ‘αστικοποίηση’ στο πλαίσιο του μαθήματος της *Γεωγραφίας*. Η ενασχόλησή τους και με τη ζωή έξω από την πόλη θα τους δώσει τη δυνατότητα να κατανοήσουν συνολικά τη σημερινή κατάσταση.

Σύνδεση με το Α.Π.Σ. και το σχολικό εγχειρίδιο: Όπως προαναφέρθηκε, η έννοια της ‘αστυφιλίας’ γίνεται γνωστή στους μαθητές ήδη στην Ε΄ Τάξη. Σε όλο το φάσμα όμως των μαθημάτων και κυρίως της *Γλώσσας* και της *Μελέτης Περιβάλλοντος* οι μαθητές –είτε άμεσα είτε έμμεσα– ασχολούνται με το φαινόμενο, ιδιαίτερα με τις επιπτώσεις του στο κοινωνικό σύνολο.

Κατανομή του χρόνου: Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και στην αρχή του σεναρίου γίνονται οι ανάλογες προετοιμασίες (1-2 διδακτικές ώρες). Στη συνέχεια οι ομάδες εργάζονται χωριστά η καθεμία, αλλά ταυτόχρονα για το ίδιο θέμα και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας που τους ανατίθεται. Κάθε εργασία απαιτεί κατά μέσο όρο 7-8 διδακτικές ώρες. Η δημιουργία παρουσίασης διαρκεί περίπου 2-3 διδακτικές ώρες. Το γενικό σύνολο είναι 10-13 διδακτικές ώρες.

Ρόλος του διδάσκοντος: Καθοδηγητικός, συμβουλευτικός, παρεμβατικός (όπου χρειάζεται).

Ρόλοι των μαθητών: Ο ρόλος των μαθητών είναι διερευνητικός, καθώς εργάζονται ερευνώντας σε ιστοσελίδες του διαδικτύου, συμβουλευτικός και βοηθητικός προς τους συμμαθητές τους, καθώς μέσα από τη συνεργασία και την προσπάθεια αναγωγής των ερευνητικών δεδομένων σε κείμενο αναγκάζονται να συμβουλευθούν μέλος ή μέλη της ομάδας τους και να βοηθηθούν.

Εργαλεία-Πηγές: Η/Υ, διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια, ηλεκτρονικό λεξικό, ηλεκτρονικό σταυρόλεξο.

Λεπτομερής διαδικασία: Ως πρώτη ενέργεια, για να επιτύχουμε περισσότερο στο να υποκινήσουμε το ενδιαφέρον και την περιέργεια των μαθητών, έχουμε αναθέσει σε όλους από την προηγούμενη/ες μέρα/ες να εντοπίσουν σε περιοδικά, εφημερίδες, ακόμα και στο Διαδίκτυο (στους πιο εξοικειωμένους) φωτογραφίες που έχουν σχέση με την αστικοποίηση αλλά και την όμορφη ύπαιθρο και να τις φέρουν στο σχολείο, για να σχολιαστούν και κατόπιν να δημιουργηθούν δύο κολάζ, ένα για κάθε περίπτωση. Χρήσιμο θα ήταν να υπάρχουν αρκετές σε ψηφιακή μορφή ή να μετατραπούν οι έντυπες στο scanner του σχολείου, ώστε να ενσωματωθούν αργότερα σε μια παρουσίαση ή να αναρτηθούν στο blog του σχολείου. Επιπρόσθετα δίνονται στους μαθητές από το δάσκαλο περιοδικά με αναφορές και φωτογραφίες στην πόλη ή στην ύπαιθρο (π.χ. Γεωτρόπιο), ώστε να έχουν στη διάθεσή τους περισσότερο υλικό. Αφιερώνεται χρόνος στο να ταξινομηθούν οι φωτογραφίες ανάλογα με το θέμα και να μετατραπούν οι έντυπες σε ψηφιακές. Η ταξινόμηση είναι απαραίτητη και στον Η/Υ σε δύο φακέλους, αφού πρώτα τους δημιουργήσουν οι μαθητές.

Στη συνέχεια οι μαθητές παρατηρούν τη γελοιογραφία του ΚΥΡ στο Τετράδιο Εργασιών (σ. 50, Α΄ τεύχος) και προσπαθούν πρώτα σε δυάδες και κατόπιν σε τετράδες να βάλουν τη δική τους, πιο ταιριαστή λεζάντα. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με όλες τις προτάσεις. Σε αυτό το σημείο, και αφού έχουν κατατεθεί αρκετές απόψεις για το τι δηλώνει η λεζάντα, οι μαθητές παρατηρούν τις εικόνες που έχουν συλλέξει και συνεχίζεται η συζήτηση με θέμα την προτίμηση των ανθρώπων να ζουν στις πόλεις-τέρατα παρά στην ύπαιθρο με τις ομορφιές της. Σε επεξεργαστή κειμένου ανοίγουν ένα έγγραφο στο οποίο καταγράφουν όποια συμπεράσματα προκύπτουν. Κατόπιν οι μαθητές μεταβαίνουν στην ιστοσελίδα όπου διατίθεται ηλεκτρονικά το [Τετράδιο Εργασιών](#). Πάνω στη γελοιογραφία πατούν δεξί κλικ «εργαλείο επιλογής», επιλέγουν όλη την εικόνα, δεξί κλικ, «αντιγραφή εικόνας», κλικ στον επεξεργαστή κειμένου, δεξί κλικ, «επικόλληση». Τώρα οι μαθητές μπορούν να ξαναβάλουν τη λεζάντα, αυτή τη φορά με διαφορετικό τρόπο. Επιλέγουν την εικόνα, μετά από το κύριο μενού «Αναφορές» και στη λωρίδα εντολών επιλέγουν «Εισαγωγή λεζάντας». Συμπληρώνουν ανάλογα και πατούν ΟΚ. Η καινούργια και πιο λαμπερή λεζάντα είναι έτοιμη.

Έχει ήδη εξηγηθεί νωρίτερα στους μαθητές ότι για να ολοκληρωθεί η εργασία μας, θα βασιστούμε στα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (Η/Υ, διαδίκτυο, Παρουσιάσεις κλπ), μιας και ο ένας από τους στόχους της εργασίας είναι η απόκτηση δεξιοτήτων στη χρήση τους. Καθίσταται σαφές ότι ο βασικός στόχος είναι μέσω της καλλιέργειας της γλώσσας, να αποκτηθούν γνώσεις γύρω από το φαινόμενο της αστυφιλίας με μια διαφορετική διαδικασία αυτή τη φορά. Αρχίζει λοιπόν η «δράση», χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες. Από κοινού θα διερευνήσουν στο διαδίκτυο ή θα επισκεφτούν ιστότοπους για να αντλήσουν πληροφορίες, εικόνες, βίντεο κ.λπ, που θα τους χρησιμεύσουν στο τέλος. Συμφωνείται ότι όλα τα ευρήματα θα αξιοποιηθούν με ενσωμάτωσή τους σε μια Παρουσίαση και ανάρτηση σε blog, καθώς και με έκθεση οπτικού υλικού, συγγραφής κειμένων κ.λπ. στο σχολείο. Για να θυμηθούν καταρχάς οι μαθητές τι έμαθαν στην Ε΄ Τάξη για την αστυφιλία, μεταβαίνουν στο βιβλίο της [Γεωγραφίας](#) της Ε΄ Τάξης και διαβάζουν αυτά που διδάχτηκαν πέρυσι. Μια από τις έννοιες επίσης που συναντούν (και παρακάτω) είναι αυτή της ‘αστικοποίησης’, η οποία τείνει να ταυτιστεί με αυτή της ‘αστυφιλίας’. Τους εξηγείται ότι η αστικοποίηση είναι το αποτέλεσμα της αστυφιλίας, αν δεν το έχουν αντιληφθεί.

Κατόπιν, και για να ολοκληρώσουν τον ορισμό της αστυφιλίας, μεταβαίνουν στη Βικιπαίδεια. Εμφανίζεται το μήνυμα «Δημιουργήστε τη σελίδα "Αστυφιλία" στη Βικιπαίδεια!». Δεν είναι της ώρας. Ίσως αργότερα γίνει κάτι τέτοιο, αφού ολοκληρωθεί η έρευνα. Μεταβαίνουν στη [Livepedia](#), γράφουν το λήμμα και πατούν «Μετάβαση». Εδώ διαβάζουν έναν πλήρη ορισμό. Αν ξαναγράψουν «α-», το popup menu «μαντεύει» την «αστυφιλία», αλλά τώρα πατούν «Αναζήτηση». Παρατηρούν ότι η Livepedia δίνει τις καταχωρήσεις στις οποίες υπάρχει η λέξη αστυφιλία. Αν επιλέξουν τις χώρες που αναφέρονται (Κολομβία, Κύπρος, Ουγγαρία), αλλά και την Ευρώπη, με λίγη υπομονή και καθοδήγηση -για να μη χαθούν στην πληθώρα των πληροφοριών- θα παρατηρήσουν ότι η αστυφιλία δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο, αλλά παγκόσμιο. Για να τεκμηριωθεί αυτή η άποψη, οι μαθητές μεταβαίνουν καταρχάς σε ιστοσελίδα που περιέχει πληροφορίες για την πληθυσμιακή εξέλιξη της [Κίνας](#) και κατόπιν σε μιαν [άλλη](#), που αναφέρει πόσο αυτή η εξέλιξη επηρεάζει το

περιβάλλον. Ίσως οι μαθητές έχουν τις αμφιβολίες τους για το αν αυτό αφορά όλον τον κόσμο ή μόνο την Κίνα του 1,5 δισεκατομμυρίου κατοίκων. Μια επίσκεψη σε σχετική [ιστοσελίδα](#) και ακόμα μία σε μιαν [άλλη](#) θα τους πείσει, ιδιαίτερα αν δουν τι προβλέπεται για το [μέλλον](#). Επιπλέον, αν οι μαθητές επιλέξουν από το μενού τη λέξη «Περίανδρος», θα παρατηρήσουν ότι και στην [αρχαιότητα](#) υπήρχε αστυφιλία, όχι βέβαια ίδιας έντασης και έκτασης. Υπενθυμίζεται στους μαθητές ότι καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας δεν παραλείπουν να κρατούν σημειώσεις στον επεξεργαστή κειμένου και να αντιγράφουν εικόνες και κείμενα που εκείνοι θεωρούν σημαντικά για την εργασία τους.

Ένα άλλο θέμα με το οποίο θα ασχοληθούν οι μαθητές είναι αυτό της *πυκνότητας* του πληθυσμού ως άμεσης συνέπειας της αστυφιλίας και της συνακόλουθης αστικοποίησης. Μεταβαίνουν στη [Βικιπαίδεια](#), για να βρουν τη σημασία της έννοιας και να δουν τον παγκόσμιο χάρτη της πυκνότητας πληθυσμού. Δίπλα, τους δίνεται η δυνατότητα να γνωρίσουν τις περισσότερο πυκνοκατοικημένες περιοχές του κόσμου. Για να κατανοήσουν καλύτερα πώς προκύπτει αυτός ο χάρτης, μεταβαίνουν σε [ιστοσελίδα](#) που απεικονίζει τη δημογραφική κατάσταση του παγκόσμιου πληθυσμού.

Στη συνέχεια, για να κατανοήσουν καλύτερα οι μαθητές την εμφάνιση της αστυφιλίας στην Ελλάδα, μεταβαίνουν σε σελίδα που παραθέτει μερικά [χρήσιμα στοιχεία](#). Επειδή οι μαθητές της Στ' Τάξης ίσως αντιμετωπίσουν δυσκολία στο να κατανοήσουν αριθμούς και ποσοστά μέσα σε ένα κείμενο, δημιουργούν έναν πίνακα στον επεξεργαστή κειμένου, για να τους βοηθήσει να καταγράψουν όσα στοιχεία χρειάζονται. Ο πίνακας θα μπορούσε να έχει την παρακάτω μορφή:

πληθυσμός	1971	1981	1991	2001
Αγροτικός %				
Αστικός %				

Οι μαθητές, συγκρίνοντας τα στοιχεία και απαντώντας σε ερωτήσεις του τύπου «πότε ο αγροτικός πληθυσμός ήταν περισσότερος από τον αστικό;», συμπεραίνουν και καταγράφουν τις σκέψεις και τις απαντήσεις τους. Για περισσότερη βοήθεια στην κατανόηση των λόγων που οδήγησαν τους ανθρώπους στα μεγάλα αστικά κέντρα επισκέπτονται μια σχετική με την αστυφιλία [ιστοσελίδα](#). Ακολουθεί συζήτηση, στη διάρκεια της οποίας οι μαθητές γράφουν μία λίστα με τους λόγους για τους οποίους πολλοί άνθρωποι από την επαρχία μετακινήθηκαν προς τα αστικά κέντρα. Ήδη στα κείμενα που διάβασαν υπάρχουν αναφορές, αλλά οι περισσότερες αφορούν οικονομικά θέματα. Για να μπορέσουν οι μαθητές να κατανοήσουν πολύπλευρα τους λόγους εγκατάλειψης της υπαίθρου, μεταβαίνουν σε ένα αστείο [βίντεο](#), το οποίο όμως παρουσιάζει πολύ σοβαρά τις δυσκολίες των ανθρώπων τα παλαιότερα χρόνια στην ελληνική ύπαιθρο. Έτσι, με έναν διασκεδαστικό τρόπο οι μαθητές παρακινούνται να σημειώσουν κι άλλους λόγους που οδήγησαν τον μισό και παραπάνω πληθυσμό της Ελλάδας να μετακινηθεί στις πόλεις. Επίσης τους ζητείται να θυμηθούν αποσπάσματα και από άλλες ελληνικές ταινίες («Η κυρά μας η Μαμή», «Γοργόνες και μάγκες») στις οποίες φαίνεται η μιζέρια, η ανέχεια και η απουσία ενδιαφερόντων, ευκαιριών για τους ανθρώπους της επαρχίας, ώστε να συμπεράνουν με αυτόν τον τρόπο γιατί η λέξη «χωριάτης» είχε κάποτε (ή και σήμερα ακόμα) υποτιμητική χροιά. Συμπληρωματικά οι μαθητές μπορούν να μεταβούν σε μια [ιστοσελίδα](#) όπου συνοψίζονται όλα όσα αναφέρθηκαν και καταγράφηκαν από τους ίδιους, αλλά και για να πάρουν μια ιδέα για τα προβλήματα που προέκυψαν από την αστυφιλία. Μια πρώτη γεύση μπορούν οι μαθητές να πάρουν με τη μετάβασή τους σ' ένα [ιστολόγιο](#) και κατόπιν διαβάζοντας μια [συνομιλία](#), την οποία παρουσιάζουν περιληπτικά σε μια παράγραφο στον Επεξεργαστή Κειμένου, μετατρέποντας τον ευθύ σε πλάγιο λόγο. Κατόπιν, τους ζητείται να μεταβούν σε [ιστοσελίδα](#) όπου μπορούν να δουν τις επιπτώσεις της αστικοποίησης ακόμα και στην εγκεφαλική λειτουργία των ανθρώπων. Για να δοθεί μια συναισθηματική διάσταση στα προβλήματα που προκύπτουν λόγω της αστυφιλίας, καλούνται οι μαθητές να διαβάσουν [κείμενο](#) στο οποίο φαίνεται ο μαρasmus των ανθρώπων της υπαίθρου, όταν για κάποιο λόγο είναι αναγκασμένοι να ζήσουν σε μια μεγαλούπολη. Επίσης

είναι γεγονός ότι αρκετοί άνθρωποι οι οποίοι πίστεψαν ότι πηγαίνοντας στη πόλη –κυρίως στην Αθήνα– η ζωή τους θα βελτιωθεί και θα γίνουν σπουδαίοι, δυστυχώς διαψεύστηκαν. Οι μαθητές παρακολουθούν [βίντεο](#) που δείχνει με γλαφυρό τρόπο ότι, για να καλυτερεύσει τη ζωή του κάποιος, δεν αρκεί μόνο να φύγει απ' το χωριό του και να πάει στη πόλη, και καταγράφουν τα επιπρόσθετα στοιχεία που προκύπτουν.

Στη συνέχεια οι μαθητές μεταβαίνουν σε [ιστοσελίδα](#) και διαβάζουν ένα άρθρο με το οποίο φαίνεται ότι λόγω της κατάστασης όπως αυτή έχει διαμορφωθεί στα αστικά κέντρα οι άνθρωποι δεν έπαψαν να νοσταλγούν -κυρίως πια οι μεγαλύτεροι- την ήσυχη ζωή της επαρχίας. Εξάλλου, κατά στην έξαρση του φαινομένου της αστυφιλίας και με την εισαγωγή της Ελλάδας στην τότε ΕΟΚ άρχισαν οι έλληνες πολίτες να υιοθετούν μοντέλα Ευρωπαϊκής διαβίωσης και να σκέφτονται περισσότερο την [επιστροφή στη ύπαιθρο](#). Μόνο που η τάση περιορίστηκε στην «ύπαιθρο των πόλεων», δηλαδή άρχισαν να χτίζονται σπίτια στις παρυφές των αστικών κέντρων, συχνά πάνω στα αποκαΐδια καταστροφικών πυρκαγιών. Κατόπιν, οι μαθητές επισκέπτονται μια [ιστοσελίδα](#), για να δουν ότι και η κρατική πολιτική στοχεύει στο να πείσει τους ανθρώπους να επιστρέψουν στην επαρχία, αλλά και κάποιοι [συνομήλικοί](#) τους τραγουδούν και μιμούνται για να μας δείξουν ότι στο χωριό είναι καλύτερα.

Αλλάζοντας λίγο το κλίμα και τη διάθεση, προτείνεται στους μαθητές να μελετήσουν τη λέξη «αστυφιλία» από ετυμολογική και μορφολογική άποψη. Μεταβαίνουν στο [Βικιλεξικό](#), πληκτρολογούν «αστυφιλία», και παρατηρούν (ήδη το έχουν δει στην περιήγηση που προηγήθηκε) ότι η λέξη είναι σύνθετη με πρώτο συνθετικό το «άστυ» και δεύτερο το «φιλία». Τους εξηγείται (αν και μάλλον θα το έχουν καταλάβει) ότι η λέξη «άστυ» είναι αρχαία και σημαίνει πόλη. Γι' αυτό και οι λέξεις που έχουν μπροστά το «άστυ» σχετίζονται με την πόλη. Όλες; Για να εξακριβώσουν οι μαθητές αν ισχύει κάτι τέτοιο, μεταβαίνουν στο [Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη], πληκτρολογούν «άστυ%», και στα αποτελέσματα της αναζήτησης εντοπίζουν και λέξεις που δεν έχουν σχέση με την πόλη, παρότι αρχίζουν

από «άστν». Μάλιστα καλό είναι και μία να την προσπεράσουμε. Άρα «αστυφιλία» είναι η «φιλία» του ανθρώπου για την πόλη. Πόσες όμως «φιλίες» υπάρχουν; Για να το διαπιστώσουν οι μαθητές, στο ίδιο λεξικό πληκτρολογούν «%φιλία» και παρατηρούν στα αποτελέσματα της αναζήτησης ότι υπάρχουν αρκετές. Αν πληκτρολογήσουν όμως «%φίλος», προκύπτουν περισσότερες. Η συνέχεια είναι η στιγμή της εμπέδωσης. Οι μαθητές μεταβαίνουν σε ένα on line [σταυρόλεξο](#) που έχει να κάνει με τα μεγάλα αστικά κέντρα, και το λύνουν — όχι βέβαια σε διάστημα 30 λεπτών που τους παρέχεται, αλλά σε λιγότερο.

Μετά από όλα αυτά οι μαθητές συζητούν μεταξύ τους αξιοποιώντας τα στοιχεία που συνέλεξαν και αποφασίζεται να ομαδοποιηθούν τα κυριότερα. Μπορούν να κάνουν δύο στήλες: στην αριστερή να γράψουν τους λόγους που οδήγησαν τους ανθρώπους στα αστικά κέντρα, ενώ στη δεξιά να τοποθετήσουν τις επιπτώσεις. Σε αυτό το σημείο συνιστάται –επειδή ο όγκος των πληροφοριών είναι τεράστιος– η επίβλεψη του δασκάλου, έτσι ώστε οι μαθητές να μην ξεφύγουν και χαθεί το νόημα όλης της προσπάθειας. Για να βοηθηθούν περισσότερο, τους προτείνουμε να επισκεφτούν [ιστοσελίδα](#), όπου επίσης κάποιοι άλλοι μαθητές μεγαλύτεροι έχουν πράξει το ίδιο. Έτσι παίρνουν μια ιδέα για το πώς πρέπει να καταλήξει το εγχείρημα. Κατόπιν οι μαθητές με όλα αυτά που επεξεργάστηκαν καλούνται να προτείνουν τις πιθανές και πραγματοποιήσιμες λύσεις. Βεβαίως η βοήθεια του δασκάλου είναι απαραίτητη σε αυτό το σημείο, καθώς κι αυτή που προσφέρει το [Διαδίκτυο](#), δεδομένου ότι αυτό είναι κάτι που υπερβαίνει τις δυνατότητες των μαθητών.

Για το τέλος οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν μια παρουσίαση στην οποία θα ενσωματώσουν όλα αυτά στα οποία κατέληξαν. Από την αρχή της διαδικασίας σίγουρα έχουν μαζευτεί αρκετές εικόνες για να εισαγάγουν στην Παρουσίαση. Αν οι μαθητές θεωρήσουν ότι χρειάζονται κι άλλες, μεταβαίνουν στην [Google](#), πληκτρολογούν «αστυφιλία+εικόνες» και βρίσκονται μπροστά σε φωτογραφίες, μερικές από τις οποίες είναι άσχετες με το θέμα. Κάνουν δεξί κλικ, «αντιγραφή εικόνας», δεξί κλικ, «επικόλληση» στη διαφάνεια της Παρουσίασης. Τις έντυπες φωτογραφίες τις τοποθετούν σε δύο διαφορετικούς πίνακες, έναν για την πόλη κι έναν για την ύπαιθρο, και τους αναρτούν στον χώρο ανακοινώσεων του

σχολείου. Συμπληρωματικά, αφιερώνοντας 3 λεπτά μπορούν οι μαθητές να πάρουν μια γεύση από το κλίμα εκείνης της εποχής, όταν ο καθείς είχε όνειρο της ζωής του να «κατέβει» στην Αθήνα για να γίνει σπουδαίος. Το χιουμοριστικό τραγούδι [«Μια βλάχα στην Αθήνα»](#) με ερμηνευτή τον Βασίλη Χρυσανθόπουλο, είναι ό,τι καλύτερο για την περίπτωση.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια της εργασίας σε ομάδες ο διδάσκων είναι καλό να κινείται ανάμεσα στις ομάδες και να δίνει συμβουλές. Οι μαθητές της ΣΤ΄ Δημοτικού δεν είναι εξοικειωμένοι με τέτοιου είδους ομαδικές εργασίες. Γι' αυτό στις αρχές μπορεί να δημιουργηθούν ορισμένα προβλήματα συνεργασίας, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει και να λύσει ο διδάσκων.

Θα πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στους νέους γραμματισμούς που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές και λιγότερο στα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την επιλογή των ζητούμενων στοιχείων. Εννοείται ότι θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση, επιμονή καθώς και αρκετή προετοιμασία σε γραμματισμούς τους οποίους επιχειρείται να αποκτήσουν για πρώτη φορά. Επειδή οι μαθητές της ΣΤ΄ Δημοτικού είναι προφανώς πολύ λίγο εξοικειωμένοι με τον Η/Υ και την αναζήτηση στο διαδίκτυο, αναμένεται να συμμετάσχουν με θέρμη στην όλη διαδικασία. Αν υπάρχει διαδραστικός πίνακας στην τάξη, ο εννοιολογικός χάρτης είναι καλό να δημιουργείται και από τον διδάσκοντα, επιδεικνύοντας στους μαθητές τον τρόπο.